

5.2.1 Taigi, Komisijai suteikti pakankamai dideli įgaliojimai, tarp jų netgi galimybė (antra įtrauka) nustatyti atvejus ir aplinkybes, kuriomis Komisija gali įpareigoti valstybes nares atšaukti arba pakeisti sprendimą. EESRK atkreipia dėmesį į tai, kad pirmoje ir trečioje įtraukoje numatytais atvejais Komisija atlieka Tarybos priimtų arba patvirtintų sprendimų institucinio koordinavimo ir įgyvendinimo funkciją, o antroje įtraukoje paminėtu atveju kalbama apie neįprastą įgaliojimų vykdymo būdą, nors iš esmės jį galima pateisinti aplinkybėmis. Taigi, EESRK iš tikrųjų tam neprieštarauja.

5.2.2 Apskritai EESRK pastebi, kad noras kontroliuoti piliečių veiklą, įskaitant prekybinius sandorius ir su muitine susijusius veiksmus, daro poveikį laisvai prekybai ir yra politinių sprendimų, kurie pagal ES ir valstybių narių kompetencijos sritis priimami kartu, priežastis. Komisija, žinoma, yra atsakinga už šių sprendimų įgyvendinimą.

5.2.3 EESRK atkreipia dėmesį į tai, kad muitinių reforma neturi kelti pavojaus pusiausvyrai tarp laisvos prekybos ir naudotojų bei galutinių vartotojų saugumo. Vykdamas šią reformą būtina atsižvelgti į muitinės tarnautojų ir importuojančių ir eksportuojančių įmonių darbuotojų kvalifikaciją.

2006 m. liepos 5 d., Briuselis

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkė
Anne-Marie SIGMUND

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Baltosios knygos dėl finansinių paslaugų politikos 2005–2010 m.

COM(2005) 629 final

(2006/C 309/06)

Europos Komisija, vadovaudamasi Europos bendrijos steigimo sutarties 262 straipsniu, 2005 m. gruodžio 1 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl *Baltosios knygos dėl finansinių paslaugų politikos 2005–2010 m.*

Bendrosios rinkos, gamybos ir vartojimo skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto darbo šiuo klausimu organizavimą, 2006 m. gegužės 31 d. priėmė savo nuomonę. Pranešėjas Edgardo Maria Iozia.

428-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2006 m. liepos 5 d., Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 152 nariams balsavus už, 1 — prieš ir 9 susilaikius.

1. Išvados ir pasiūlymai

1.1 EESRK pritaria Komisijos pasiūlymui ateinančių penkerių metų laikotarpį skirti finansinių paslaugų sektoriaus „dinamiškam konsolidavimui“, taikant ir tobulinant galiojančius įstatymus, stengiantis išvengti perteklinio reglamentavimo („goldplating“) ir atsižvelgiant į Lisabonos strategijos dvasią ir Europos socialinio modelio specifiką.

1.2 EESRK taip pat mano, kad svarbiausia nuodugnai išanalizuoti kontrolės institucijų vaidmenį ir veiklą, skatinant įvesti kuo geresnį koordinavimą, atsižvelgiant į tai, ką numatė Lamfalussy proceso 3 lygio komitetai.

1.2.1 EESRK mano, kad esant tokiai padėčiai yra per anksti kurti bendrą europinės kontrolės instituciją, kuri ateityje galėtų padėti skatinti rinkų integraciją, tačiau mano,

kad šiandien būtų naudinga pasiūlyti Europos institucijoms paskirti pagrindinę kontrolės instituciją valstybėje, kurioje įsikūrusi patronuojanti bendrovė, kuriai būtų pavesta atlikti dukterinių ir kontroliuojamų įmonių, įsikūrusių kitose Sąjungos valstybėse, priežiūrą. Tai būtų labai naudinga europinėms įmonėms ir vartotojams.

1.3 Finansinių sandorių veiksmingumas yra esminis ir lemia vis svarbesnę finansinės veiklos vietą ekonomikoje (turime omenyje ekonomikos „sufinansinimo“ reiškinį). Nors ekonomikos „sufinansinimas“ pasireiškia dideliu vystymosi potencialu ekonomikos ir užimtumo finansų sektoriuje, jis gali turėti ir neigiamų pasekmių visai ekonomikai. Akcijų rinkos dominavimas, pagyvinamas „shareholder value“ taip pat gali prieštaurauti pramonės strategijoms. Įmonių vadovams daromas

komercinis ir finansinis spaudimas gali sukelti ilgalaikių problemų ir lemti nepakankamai apgalvotus siūlymus pirkti kontrolinį paketą, kurių didelė dalis tokiais atvejais greitai baigiasi turto sunaikinimu.

1.3.1 Vis dėlto negalima pamiršti, kad dėl konsolidacijos proceso, bent jau vidutinės trukmės ar trumpuoju laikotarpiu, finansų sektoriuje vykstantis darbo vietų mažėjimas didina šiame sektoriuje dirbančių darbuotojų **nesaugumo jausmą**. EESRK pabrėžia, kad būtina atsižvelgti į konsolidacijos proceso socialinius padarinius, ir pageidauja, kad valstybės narės **sukurtų tinkamą socialinių padarinių švelninimo sistemą ir paremtų profesinio mokymo bei perkvalifikavimo planus**, būtinus Lisabonos strategijoje numatytiems tikslams įgyvendinti.

1.4 EESRK remia paprastinimo ir kodifikavimo tikslus bei aiškumo siekį kuriant *geresnį reglamentavimą* ir todėl palaiko Komisijos įsipareigojimą **kartu su suinteresuotaisiais subjektais rengti tęstines, reguliarias ir atviras konsultacijas** ir, prieš teikiant pasiūlymus, pateikti išsamų poveikio vertinimą, kuriame būtų atsižvelgiama ir į **socialinius bei aplinkos aspektus** ir į išorės poveikį visai ekonomikos sistemai.

1.4.1 EESRK prašo, kad apie finansinių paslaugų veiksmų plano (FPVP) darbus būtų labiau informuojama ir diskutuojama ne tik tarp ekspertų, bet ir visuomenėje.

1.5 EESRK pritaria Komisijos pasiūlytai iniciatyvai paskelbti pranešimą ir (arba) rekomendaciją dėl KIPVPS siekiant pašalinti šioje srityje laisvam finansinių priemonių judėjimui trukdančias kliūtis.

1.6 Bus ypač svarbu stiprinti vartotojų informavimą, finansinę kultūrą ir sąmoningumą. Komisijos ketinimas kartu su Europos vartotojų asociacijomis imtis konkrečių veiksmų yra savalaikis, tačiau Komisija turėtų aktyviau veikti valstybių narių atžvilgiu, skatindama jas taikyti griežtesnę suinteresuotųjų subjektų dalyvavimo tvarką nacionaliniu lygiu. EESRK pasirengęs bendradarbiauti įgyvendinant šias iniciatyvas palaikydamas ryšį su vartotojų asociacijomis ir nacionalinėmis ekonomikos ir socialinių reikalų tarybomis.

1.7 Šiuo metu galiojančios skirtingos rizikos ribojimo taisyklės valstybėse narėse verčia įmones prisiimti sunkius balansų rengimo ir informacijos apie įmones teikimo įsipareigojimus. Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų (TFAS) taikymas galėtų būti tinkama galimybė suvienodinti įsipareigojimus dėl informacijos teikimo Europos lygiu. Komitetas pabrėžia, kad Tarptautinė apskaitos standartų valdyba (IASB) — privatus tarptautinis apskaitos standartų organas — ne visiškai atspindi pasaulio ekonomikos padėtį ir norėtų, kad ji būtų atviresnė tarptautiniam bendradarbiavimui su kitais veikėjais, pavyzdžiui, Europos Komisija.

1.8 Kalbant apie siūlomas direktyvas dėl paslaugų rinkos privatiems asmenims EESRK pasilieka teisę išsakyti savo požiūrį

dėl vartojimo kreditų direktyvos, kurią reikia kuo greičiau priimti, taip pat dėl mokėjimo paslaugų direktyvos, dėl kurios šiuo metu Komitetas rengia atskirą nuomonę. Tačiau apie direktyvą dėl hipotekinių kreditų EESRK, nors ir pritaria jos tikslams, pripažįsta, kad nėra įsitikinęs, jog per trumpą laiką būtų galima sukurti integruotą paskolų rinką. Galiausiai, EESRK palankiai vertintų pagrindų direktyvos dėl kliringo ir atsiskaitymo susitarimų priėmimą.

1.9 Komisija išsakė savo abejones dėl 26-ojo finansinių paslaugų režimo priėmimo. EESRK pareiškia esąs su tuo susipažinęs ir yra pasirengęs įvertinti jos praktinio taikymo sąlygas, kuriose visuomet turi būti atsižvelgiama į tikruosius vartotojų interesus ir jiems teikiamus privalumus, kai tik jos bus pasiūlytos.

1.10 Dėl ateities iniciatyvų EESRK pabrėžia:

— dalyvavimo KIPVPS veikloje naudą siekiant **suderinti investicinio** (angl. unit-linked) **gyvybės draudimo reglamentavimo normas** su kitų finansinių produktų normomis;

— **užtikrinti galimybę turėti banko sąskaitą;**

— būtinybę **pašalinti kliūtis, stabdančias naudojimąsi banko sąskaitomis kitoje valstybėje.**

1.11 EESRK įsitikinęs, kad Europos normų, reglamentuojančių finansines paslaugas, kokybė labai aukšta ir kad ES gali pretenduoti tapti pavyzdžiu kitoms šalims. Europa turėtų užmegzti dialogą ne tik su sparčiai augančios ekonomikos šalimis (pvz., Indija, Brazilija ir Kinija), kaip siūlo Komisija, bet ir su besivystančiomis šalimis, kurioms, norint plėtoti finansinių paslaugų rinkas, reikia didelės pagalbos.

1.12 EESRK palaiko visas europines ir nacionalines institucijas kovojant su nusikalstamumu ir terorizmu. Šiuo atveju, Komisijai pabrėžiant glaudaus ir nuolatinio finansų sistemos bendradarbiavimo su kompetentingomis valdžios institucijomis būtinybę, EESRK remia ir pakartoja šį kreipimąsi finansų ir kompetentingoms valdžios institucijoms. Pastarosios turėtų pranešti, kaip toliau bus elgiamasi su finansų įmonių tarpininkų gauta informacija.

2. Įžanga

2.1 Remiantis principu, kad veiksminga finansų rinka yra esminė sudedamoji ekonomikos plėtojimo ir augimo strategijos dalis, baltojoje knygoje dėl finansinių paslaugų politikos 2005–2010 m. nurodyta daug tikslų, kuriuos reikėtų įgyvendinti norint paskatinti finansinių paslaugų sektoriaus **dinamišką konsolidavimą**. „Dinamiškas konsolidavimas“ yra baltosios knygos leitmotyvas, nurodantis tikslą — pašalinti paskutines laisvo finansinių paslaugų ir kapitalo judėjimo kliūtis, nepaisant reikšmingų rezultatų, jau pasiektų įgyvendinant 1999–2005 m. finansinių paslaugų veiksmų planą (FPVP).

2.2 Pagrindinis vaidmuo, kurį reglamentavimas atlieka finansų rinkose, pateisina baltojoje knygoje skiriamą dėmesį būtinybei įgyvendinti ir tobulinti galiojančius įstatymus **vengiant perteklinio reglamentavimo** („gold-plating“), ypač valstybėse narėse.

2.3 Atliekant reguliavimo sistemos analizę, negalima atsiri-
bėti nuo **svarstymo apie ES valdžios institucijų koordinuo-
jamų sričių ribas, užduotis ir atsakomybę**: atsižvelgiant į
esamą padėtį, kontrolės veiklą vykdančios nacionalinės
struktūros išlaikymas gali būti geriausia vartotojų ir investuo-
tojų apsaugos forma, tačiau negalima nekreipti dėmesio į šios
bazinės koncepcijos keliamus du svarbius klausimus.

2.3.1 Viršnacionaliniu lygiu neintegruotos kontrolės praktika
labai apriboja rinkų integraciją. Todėl reikia **skatinti ir
stiprinti glaudų atsakingų valdžios institucijų bendradar-
biavimą** valstybėse narėse. Iš tiesų didžiųjų Europos bankų,
veikiančių daugelyje valstybių narių, rizikos valdymas vyksta
grupės lygiu, remiantis tvirtu pagrindu. Reikia, kad kontrolės
institucijos galėtų teisingai įvertinti šių didžiųjų Europos grupių
rizikos pobūdį.

2.3.2 Plačių kontrolės prerogatyvų išlaikymas nacionaliniu
lygiu neturi tapti pretekstu sukurti kliūčių „dinamiškam konsol-
lidavimui“ ES lygiu, kurias baltojoje knygoje siūloma laipsniškai
šalinti.

3. Bendrosios pastabos

3.1 Neseniai paskelbtoje nuomonėje EESRK suformulavo
pastabas apie žaliąją knygą dėl finansinių paslaugų politikos
(2005–2010 m.). Kadangi baltojoje knygoje pakartota daugelis
žaliojoje knygoje pateiktų siūlymų, šioje nuomonėje EESRK
glauštai kartoja ⁽¹⁾ jau išsakytus savo komentarus šia tema.

3.1.1 Baltojoje knygoje pabrėžiamas **ekonomikos ir
užimtumo augimo potencialas finansinių paslaugų srityje**.
Vis dėlto Komitetas mano, kad reikia nuodugnai ir realistiškai
apsvarstyti šią dokumento esminę išankstinę prielaidą, atsi-
žvelgiant į įvairius gerai dokumentuotus faktus.

3.2 Šio sektoriaus konsolidavimo procesas gali padėti
stiprinti veiksmingumą ir masto ekonomiją, o tai būtų labai
naudinga rizikos kapitalo tarpininkavimo įmonių akcininkams
(didinant investuoto kapitalo grąžą) ir finansinių paslaugų
vartotojams (mažinant šių paslaugų kainą).

3.3 Be to, patirtis rodo, kad konsolidavimo procesai lemia
**užimtumo mažėjimą finansinių paslaugų sektoriuje, o tai
didina šio sektoriaus darbuotojų nesaugumo jausmą**. Nega-

lima pamiršti fakto, kad įmonių susijungimų ir išsigijimų atvejais
pateikiamuose verslo planuose visų pirma nurodomos sutau-
pomoms sąnaudoms, susidarančios mažinant personalo išlaidas.
**Nors dėl konsolidavimo procesų netrukus labai sumažėja
darbo vietų, vis dėlto reikia pripažinti, kad jie atveria gali-
mybes plėtoti naujoviškas paslaugas ir veiklos sritis, kurios
savo ruožtu turės teigiamos įtakos užimtumui**. Sumažinus
kliūtis, trukdančias finansinių paslaugų teikėjams kiek galima
pasinaudoti sąveika, atsirandančia susijungus tarptautinėms
įmonėms, bankai galėtų teikti paslaugas už mažesnę kainą ir
įgyvendinti klientams palankesnę kainų politiką, taigi, taip
padidėtų ir paklausa. Tada finansiniai tarpininkai padidintų
investicijas, o tai darytų teigiamą poveikį užimtumui. Tokios
naujos darbo vietos, išskyrus specifinius sektorius (informacijos
ir paslaugų centrai ir administracijos tarnybos), apskritai
pritraukia labiau kvalifikuotus specialistus, kuriems už darbą
mokamas geresnis atlyginimas.

3.4 Todėl, net jeigu tarsime, kad šio sektoriaus konsolida-
vimas neturi akivaizdaus neigiamo poveikio užimtumui, Komitetas
ypač pabrėžia, **kad negalima nekreipti dėmesio į
prarandamą laiką ir profesinę kvalifikaciją nuo darbo
praradimo ir naujos darbo vietos sukūrimo**. Jeigu labiau
akcentuojamas ne darbo vietų saugojimas, o galimybė rasti
darbą, valstybės narės turėtų visų pirma teikti paramą profe-
sinio mokymo ir tobulinimo sistemai ir tinkamoms socialinių
padarinių švelninimo priemonėms.

3.5 Jeigu darbuotojai suvoks, kad jų kvalifikaciją ir
gebėjimus galima lengvai panaudoti net sparčiai besikeičian-
čioje ekonominėje aplinkoje, jie noriau priims ir mažiau pasto-
vaus darbo pasiūlymą „dinamiškai konsoliduojamame“ sekto-
riuje. Tai turėtų skatinti **profesinį mokymą** suvokti **ne tik
kaip priemonę, leidžiančią sumažinti socialinį nestabilumą,
bet ir kaip esminį elementą siekiant užtikrinti „dinamiško
konsolidavimo“ programos ir apskritai Lisabonos strate-
gijos, kuria siekiama Europos ekonomiką paversti svar-
biausia pasaulyje „žiniomis paremta ekonomika“, ilgalaike
sėkmę**. Be to, reikia sukurti socialinės apsaugos tinklą, kuris
sumažintų dažnai sunkias šių pereinamųjų etapų pasekmes.

4. Specialiosios pastabos

4.1 Reglamentavimo gerinimas

4.1.1 Trys pagrindiniai reglamentavimo gerinimo proceso
principai yra šie: **paprastinimas, kodifikavimas ir aiškinimas**.
Šiuo keliu svarbu žengti norint užtikrinti priemonių suderi-
namumą, jų taikymo paprastumą ir jų perkėlimo vienodumą.

(¹) OL C 65, 2006 3 17.

4.1.2 EESRK pritaria Komisijos pasiūlymams dėl geresnio reglamentavimo, ypač išsipareigojimui ir toliau **plačiai ir dažnai konsultuotis su visais** suinteresuotaisiais subjektais bei siekti, kad prieš pateikiant bet kokią pasiūlymą būtų atliekamas **poveikio vertinimas**, ypač dėl ekonominių sąnaudų ir pelno santykio plačiąja prasme, apimant **socialinį ir aplinkos aspektą**. Komitetas mano, kad toks pat svarbus yra išsipareigojimas gerinti teisės aktų kokybę ir išorės poveikį visai ekonomikos sistemai, kurį kartu su Taryba ir Parlamentu turi prisiimti Komisija.

4.1.3 EESRK pritaria Komisijos pozicijai ir dėl iššūkio siekiant užtikrinti teisingą teisės aktų perkėlimą per reikiamus terminus, ir dėl tinkamo jų tolesnio taikymo 25 valstybėse narėse, atsižvelgiant ir į būsimą plėtrą. Jis pritaria ir **reikalavimui užkirsti kelią perteklinio reglamentavimo (gold-plating) praktikai**, vienašališkai pridedant papildomas taisykles, prieštaraujančias bendrosios rinkos principui. Iš tiesų **nepagrįsta nacionalinių vartotojų apsaugos reglamentų įvairovė yra viena iš pagrindinių finansinių paslaugų integracijos Europos Sąjungoje kliūčių**.

4.1.4 Be to, EESRK mano, kad ypač svarbu atlikti **ex post vertinimą** siekiant išsiaiškinti, ar taisyklės iš tiesų davė siektų rezultatų ir ar rinkų raida, bent jau nuo jų priklausiančiuose sektoriuose, atitinka Lamfalussy procese numatytas priemones.

4.1.5 Tikrinti Bendrijos ir nacionalinių teisės aktų nuoseklumą reikia pradėti nuo **pačių svarbiausių sektorių** arba nuo tų, kurie labiausiai susiję su teisės aktų derinimu ir konsolidavimu, pvz., kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektų (KIPVPS) **platinimo ir reklamos** atveju. Norint padidinti šio sektoriaus konkurencingumą ir veiksmingumą, reikia didesnės apimties komercinės ir platinimo veiklos, kurią labai stabdo dar gerai neapibrėžta reguliavimo sistema. Todėl Komisijos iniciatyva 2006 m. parengti komunikatą ir (arba) rekomendaciją bei baltąją knygą dėl turto valdymo yra pateikta laiku.

4.1.6 Komisija siūlo **šiuo metu galiojančių 16 draudimo sektoriaus direktyvų sujungti į vieną direktyvą**. EESRK palankiai vertina šį kodifikavimo pasiūlymą ir mano, kad tai labai geras pavyzdys, kuriuo reikėtų sekti ir kitose srityse priimant teisės aktus, apibendrinančius, paprastinančius ir pertvarkančius daugelyje direktyvų aptariamias įvairias temas.

4.1.7 EESRK mano, kad nustačius, jog europinės taisyklės perkeltos arba taikomos neteisingai, reikėtų **kelti bylą dėl pažeidimo**, nors reikia pažymėti, kad pastaruoju metu Komisija jautė didelę Tarybos įtaką, tad vis mažiau ir mažiau naudojami šiosiomis procedūromis.

4.1.8 Finansinių paslaugų sektoriaus tobulinimas ir racionalizavimas negali vykti neskiriant dėmesio **vartotojų informavimo, švietimo ir sąmoningumo problemai**: iš tiesų tai pagrindiniai elementai siekiant užtikrinti didžiausią bet kokios reguliavimo sistemos veiksmingumą. Todėl projektas **Europos lygiu kartu su vartotojams atstovaujančiomis asociacijomis ir finansų pramonės atstovais imtis specialių veiksmų** yra labai sveikintinas, tačiau Komisija turėtų dėti didesnes pastangas, kad ši praktika būtų ypač rekomenduojama ar net privaloma nacionaliniu lygiu. **Europos informacinis laiškas vartotojams a priori** yra puiki iniciatyva, tačiau vis dėlto reikia išsąmoninti, kad informacinės priemonės turi būti artimos vartotojui. EESRK prašo Komisijos dirbant su Taryba ir Parlamentu užtikrinti, kad bus išnagrinėti **geriausi būdai, kaip nacionaliniu lygiu paskatinti dalyvauti suinteresuotuosius subjektus**, remiantis projektais, kuriuos tikimasi įgyvendinti Europos lygiu. FIN-NET tinklo — priemonės, šiuo metu dar nežinomos daugeliui vartotojų — plėtojimas vyksta teisinga kryptimi. Atsižvelgdamas į tai, kad šios priemonės vaidmuo bus persvarstomas, EESRK rekomenduoja į tai įtraukti vartotojų ir pilietinės visuomenės organizacijas bei socialinius veikėjus. Komitetas galėtų padėti įgyvendinti šią iniciatyvą, pvz., dirbdamas su nacionalinėmis vartotojų tarybomis bei nacionalinėmis ekonomikos ir socialinių reikalų tarybomis.

4.1.9 Kadangi Komisija pabrėžia informacijos sklaidos svarbą, ypač tarp vartotojų, investuotojų ir finansinių paslaugų sektoriaus personalo, EESRK mano, **kad negalima nuvertinti kalbos, kuria pateikiami šie dokumentai, klausimo svarbos**. Komisija turėtų skirti dėmesio šiai problemai ir dėti visas būtinas pastangas, kad bent jau pagrindiniai dokumentai būtų pateikti kuo daugiau kalbų.

4.1.10 EESRK vertina dėmesį, skiriamą **vartotojams ir bankų bei finansinių įstaigų personalui** ir reguliariam konsultavimuisi su jais svarbiomis temomis. Rinkų integracijos nauda — tai vartotojo poreikių užtikrinimas, nepamirštant priimtų sprendimų socialinio poveikio. Praeityje priimant finansų direktyvas šio požiūrio ne visuomet buvo laikomasi. Pastabomis, išdėstytais dalyje „Bendrosios pastabos“, būtina norime šį požiūrį priminti.

4.1.11 Dėl **sąveikos su kitomis Europos ekonomikos politikos sritimis** EESRK jau pabrėžė, jog **apmokestinimo PVM tvarka** gali trukdyti didžiosioms Europos grupėms⁽²⁾ teikti daugiau finansinių paslaugų, ir džiaugiasi, kad Komisija išreiškė ketinimą šiuo klausimu pateikti teisės akto pasiūlymą. Ypatingą dėmesį reikės skirti tam, kad būtų įvertintas pageidautino PVM suderinimo proceso poveikis ekonomikai, socialiniams reikalams ir aplinkai. EESRK jau pabrėžė, kad esama

(²) OL C 65, 2006 3 17.

padėtis gali sukliudyti visiškai integracijai ir galutiniam finansų rinkos susiformavimui. Be to, EESRK primena, kad **nesuderinta mokesčių sistema gali paskatinti šias paslaugas pirkti iš išorės**, o tai turėtų neigiamos įtakos užimtumui, paslaugų kokybei ir bendram sistemos patikimumui. EESRK pageidauja, kad ši tema būtų nuodugniau išnagrinėta atsižvelgiant ir į tam tikrus dažnai nepatenkinamus išorės paslaugų pirkimo rezultatus.

4.2 Reguliavimo sistemos ir tinkamos kontrolės užtikrinimas

4.2.1 Be abejonės, galime pritarti tikslui **labiau koordinuoti rinkų priežiūros institucijų veiklą**. Šį tikslą būtų lengviau pasiekti **suteikiant daugiau galių 3 lygio komitetams** ir derinant jų narių įgaliojimus Lamfalussy procese, norint papildyti Europos reguliavimo sistemą. Tai palengvintų Komisijos darbą ir sumažintų valstybių narių arba priežiūros institucijų taikomo perteklinio reglamentavimo (*goldplating*) praktikos riziką.

4.2.2 EESRK nuomone, šiuo metu dar per anksti svarstyti bendros europinės priežiūros institucijos steigimą, kuriai būtų pavesta koordinavimo priežiūra. Vis dėlto, jo manymu, nacionalinės priežiūros institucijos privalo nuolat aktyviai bendradarbiauti ir stengtis sudaryti **bendras elgsenos ir veiksmų procedūras**. Dėl to padidėjęs tarpusavio pasitikėjimas taptų pirmuoju žingsniu didžiųjų Europos finansinių, bankinių ir draudimo grupių, veikiančių daugelyje valstybių narių, sudarymo ateityje link. Pirmasis svarbus sprendimas turi būti priimtas dėl pagrindinės kontrolės institucijos, kuriai būtų galima priskirti atsakomybę už dukterinių įmonių ir kitose Europos šalyse esančių kontroliuojamų įmonių priežiūrą, nustatymo valstybėje, kurioje įsikūrusi patronuojanti bendrovė. Daugiašalėms įmonėms ir kontrolės institucijoms bendroji rinka galėtų būti tikrai naudinga, kadangi joms neberekėtų nuolat pristatyti balansų ir informacinių dokumentų, taip pat neberekėtų atsižvelgti į skirtingų šalių reglamentus.

4.2.3 Turi būti skatinama naudotis metodu, taikytu, pvz., direktyvoje dėl piktnaudžiavimo rinka. Kadangi buvo pateiktas labai išsamus direktyvos projektas, buvo galima direktyvą perkelti vienodai, paliekant reguliavimo institucijoms didelę atsakomybę, kuria buvo dalijamasi ir Europos lygiu, nustatant specifines veiklos rūšis, perkeltinas įvairioms priežiūros įstaigoms.

4.2.4 **Priėmus tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (TFAS) buvo įveiktas** svarbus etapas vienodinant įmonių finansinę atskaitomybę ir priartinant ją prie modernių standartų. Tai taip pat gali tapti proga **Europos lygiu suvienodinti duomenų, kuriuos tarpininkai turi pateikti priežiūros institucijoms, tipus**. EESRK mano, kad priėmus TFAS nebebus

galima atitolinti ar vilkinti šio tikslo siekimo, kadangi jis yra pagrindinė priežiūros institucijų koordinavimo ir veiksmingo bendradarbiavimo Europos lygiu išankstinė sąlyga. Tačiau reikėtų, kad būtų lygiuojamasi į atitinkamus Europos projekto „Mokumas II“ tikslus. Bet kuriuo atveju įmonės, dar nepradėjusios derinti savo balansų ir konsoliduotų finansinių balansų su TFAS, neturėtų būti baudžiamos labiau nei tos, kurios privalėjo tai padaryti.

4.3 Šiuo metu vykdomos ir numatomos teisėkūros iniciatyvos

4.3.1 Šiuo metu vykdomos teisėkūros iniciatyvos

4.3.1.1 Privatiesiems asmenims skirtoms bankų paslaugoms taikomos trys labai svarbios iniciatyvos. Dėl iniciatyvos, susijusios su **hipotekiniais kreditais**, EESRK ⁽³⁾ jau išreiškė argumentuotą abejonę dėl realios galimybės pradėti rinkos integraciją, turint omeny teisinę pasekmę ir esminius sunkumus, nurodytus neseniai paskelbtoje nuomonėje. EESRK toliau laukia Komisijos gairių ir atsakymų į suformuluotas pastabas.

4.3.1.2 Komisijos pasiūlyti vartojimo kreditų direktyvos pakeitimai, kurie pateikti apsvaistinti Parlamentui, pagerina ankstesnį pasiūlymą, nors vartotojų jie netenkina visa apimtimi. EESRK susidomėjęs laukia šių svarstymų rezultatų ir tikisi, kad direktyva bus greitai priimta.

4.3.1.3 **Direktyva dėl mokėjimo paslaugų** irgi atlieka svarbų vaidmenį. Tarptautinių atsiskaitymo paslaugų sritis dar lieka šešėlinėje zonoje. Finansų sistema turėtų paklusti Konkurencijos generalinio direktorato suformuluotoms konkurencijos, skaidrumo ir palyginamumo taisyklėms. Bendros Europos mokėjimų erdvės (SEPA) sukūrimas iki 2010 metų — aukštų tikslų siekiantis ir remtinis tikslas, kuris užtikrins veiksmingus tarptautinius mokėjimus ir apsaugos vartotojus. Bet kuriuo atveju reikės atsižvelgti į tai, kad veiksmingos ir nebrangios sistemos (pvz., tiesioginio debeto sistema) jau veikia kai kuriose valstybėse narėse. Kai bus įgyvendinta SEPA, reikės atsižvelgti į vartotojų interesus ir suteikti papildomos naudos. EESRK šiuo metu rengia atskirą nuomonę dėl mokėjimo paslaugų, kurioje išsamiai išdėstys savo nuostatas.

4.3.1.4 **Naujai įvertinti kriterijus atitinkančio akcijų paketo koncepciją persvarstant** Bankų direktyvos 16 straipsnį ir Draudimo direktyvos 15 straipsnį yra esminė iniciatyva siekiant sukliudyti tam tikroms priežiūros institucijoms stabdyti darnų vidaus rinkos plėtojimą, prisidengiant pretekstu, kad taikomas riziką ribojantis finansinių sistemų valdymas. EESRK mano, kad siekiant geriausių sistemos stabilumo garantijų reikia labiau didinti jos veiksmingumą, o ne riboti įmonių kontrolės veiklos perkėlimą.

⁽³⁾ OL C 65, 2006 3 17.

4.3.1.5 Kalbant apie **kliringo bei atsiskaitymo susitarimus**, nesant reguliavimo sistemos atsirado didelio neekonominio ir piktnaudžiavimo atvejų. Tarptautiniai atsiskaitymai ir kliringas yra brangesni ir ne tokie veiksmingi kaip nacionaliniai. EESRK palankiai vertintų pagrindų direktyvą, kurios tikslas — didinti Europos operatorių konkurencingumą, taip pat ir su tarptautiniais konkurentais. Veiksmingai ir gerai organizuoti rinkai būtinos investicijos ir Europai reikia jų pritraukti, norint kryptingai siekti ekonomikos ir užimtumo augimo tikslų.

4.3.2 Šiuo metu vykstantys svarstymai

4.3.2.1 EESRK pritaria Komisijos požiūriui, kad reikia išnagrinėti nepagrįstas kliūtis visiškam tarptautinio kapitalo ir investicijų judėjimui įgyvendinti.

4.3.2.2 Komisija skeptiškai vertina **26-ąjį finansinių paslaugų režimą. Be to, dėl minimalaus derinimo principo susidarė per dideli skirtumai. Kilmės šalies** principas buvo puiki liberalizavimo ir konkurencijos ES priemonė. Be to, kuo stipresnis **abipusis pasitikėjimas** kiekvienos valstybės narės galiojančių įstatymų kokybe, tuo geriau šis principas bus priimamas valstybėse narėse. Todėl visiško **taisyklių suderinimo** tikslas yra svarbus svirtis, palaikantis ir stiprinantis **anksčiau minėtus pasitikėjimo santykius**, kuriais grįstas laipsniškas bendros kultūros įgyvendinimas. Tai turėtų leisti suderinti pagrindines finansinių paslaugų sutarčių sąlygas. Beje, EESRK nurodo, kad iki šiol niekaip neįrodyta (reali) galimybė taikyti 26-ąjį finansinių paslaugų režimą, ir kad Komisija bet kokiomis aplinkybėmis turėtų pradėti nuodugnesnę jo taikymo analizę. Neseniai paskelbtoje nuomonėje EESRK tvirtino, kad 26-asis finansinių paslaugų režimas yra teiktina galimybė tik tada, jei kruopščiai išnagrinėjus 25 valstybių narių teisės aktus ir sutartis bus patvirtinta, kad „lygiagreti“ priemonė nepažeidžia nė vienos iš jų taisyklių ir teisės aktų. **Bet kuriuo atveju, standartizavimo taisyklės negali kliudyti naujų produktų pasiūlai ir tapti naujovių stabdžiu.** ⁽⁴⁾

4.3.3 Ateities iniciatyvos

4.3.3.1 Vienoje iš savo paskutiniųjų nuomonių dėl žaliosios knygos, paskelbtoje 2005 m. liepą, EESRK pabrėžė **dalyvavimo KIPVPS veikloje naudą** ⁽⁵⁾. „Investiciniai fondai konkuruoja su finansinių paslaugų produktais, pavyzdžiui, su investiciniais vienetais susijusiais polisais, kuriuos investuotojai laiko lygintiniais, nors juos reglamentuoja skirtinga teisinė bazė. Tokia padėtis gali iškreipti investuotojų pasirinkimą ir atsiliepti

investicijų kainai bei rizikai. Komitetas mano, kad negalima kovoti su šia problema mažinant konkurenciją ar mažinant investiciniams fondams taikomus suvaržymus ir garantijas, kurias jie turi suteikti. Priešingai, pageidautina šiuos reikalavimus didinti, kad finansiniams produktams, kurie laikomi tiesiogine alternatyva investiciniams fondams, būtų taikomi panašūs teisiniai reikalavimai.“ Fondų ir investicinių vienetų polisų įsipareigojimų neatitikimas, nepakankamai sklandi Europos paso rengimo eiga susiję su kai kurių priežiūros institucijų vis dar daromomis kliūtimis, nepakankamu išlaidų skaidrumu, ypač pagrindinio kapitalo likvidavimo išlaidų, rinkos susiskaldymu ir palyginti didelėmis sąnaudomis. Tai tik keletas išskylančių problemų. Bet kuriuo atveju EESRK kelia nerimą, kad kai kuriose valstybėse narėse plėtojami garantinio kapitalo fondai, kurių valdymo įmonės netaikomos jokios prievolės pateikti atitinkamas nuosavas lėšas, ir todėl susiklosčius ypač nepalankioms rinkos vystymuisi sąlygoms gali būti nepakankamai apsaugoti vartotojų interesai. EESRK prašo Komisijos panaikinti šį trūkumą, įvedant garantinio kapitalo fondų bendrovėms atitinkamas nuosavų lėšų prievoles ir nustatyti konkretų tinkamą priežiūros lygį. EESRK ypač vertina pastangas siekti didesnio KIPVPS veiksmingumo, atsižvelgdamas ir į faktą, kad jis, kaip reikšminga pensijų fondų sudedamoji dalis, gali padėti spręsti didelio pensijų sistemų deficito, slegiančio daugumą Europos ekonomikos sistemų, klausimą, kuris pagrįstai primenamasis baltosios knygos pradžioje.

4.3.3.2 EESRK pritaria Komisijai dėl (ne vien ekonominės) **galimybės turėti banko sąskaitą** svarbos. Modernios ekonomikos šalyse turėti banko sąskaitą piliečiui iš tiesų reiškia tam tikrą ekonominę pilietybę. Kai kuriose Sąjungos šalyse tokią pilietybės teisę pripažįsta įstatymas, įpareigodamas finansų sistemą užtikrinti naudojimąsi bazinėmis paslaugomis už minimalią kainą. Kitose valstybėse įmonės vis dažniau atsižvelgia į šią paklausą, už keletą eurų per mėnesį siūlydamos einamosios sąskaitos aptarnavimo paslaugų paketą.

4.3.3.3 Planas **šalinti kliūtis, stabdančias naudojimąsi banko sąskaitomis kitoje valstybėje**, yra naudingas ir galėtų padėti mažinti bankų taikomus įkainius. Atsižvelgiant į galimybę atidaryti tiesioginio debeto sąskaitas, šis projektas galėtų padėti pasiekti tikslą užtikrinti einamųjų sąskaitų judėjimą Europos viduje. Vis dėlto reikia nepamiršti, kad kai kurie vartotojai negali naudotis informacinėmis technologijomis. Komisija turėtų priimti sprendimą atsižvelgdama į tokius vartotojus, kadangi paprastai jie yra nepalankioje socialinėje padėtyje.

⁽⁴⁾ OL C 65, 2006 3 17.

⁽⁵⁾ OL C 110, 2006 5 17.

Reikėtų pabrėžti, kad tikrai stiprinant tikrą ir konstruktyvų bendradarbiavimą galima tokią galimybę įgyvendinti. 2006 m. gegužės 16 d Europos Komisija. ⁽⁶⁾ nusprendė ekspertų grupei pavesti nagrinėti su banko sąskaitomis susijusių vartotojų judumo temą tęsiant baltojoje knygoje pateiktus pasiūlymus.

4.4 Išorės dimensija

4.4.1 Aukštiesiems tikslams, kurių siekia Komisija norėdama, kad Europa imtųsi iniciatorės vaidmens nustatant pasaulinius standartus, iš tiesų galima pritari. Kita vertus, vadovaudamasis po Dohos derybų raundo paskelbtomis rekomendacijomis, EESRK pageidauja, kad Europa paskatintų labiausiai pažengusias šalis įsipareigoti teikti mažiausiai išsivysčiusioms šalims atitinkamą techninę ir finansinę paramą reglamentavimo ir sutarčių bei priimtų standartų taikymo srityje. Vykstant tarptautinei integracijai būtina atsižvelgti ir į **silpniausių ekonomikos sistemų**, kurioms reikia pritraukti investicijas, **poreikius**. EESRK tikisi, kad Komisija deramai atsižvelgs į šiuos poreikius

2006 m. liepos 5 d., Briuselis

derybų ir dialogo su kitomis labiau išsivysčiusiomis ekonomikos sistemomis metu.

4.4.2 EESRK aktyviai dalyvauja kovoje su finansinių sistemų naudojimu nusikalstamiems tikslams; jis palaiko Komisiją ir kitas Europos institucijas kovoje su visomis nusikalstamumo, kuris dažnai susijęs ir su tarptautiniu terorizmu, apraiškomis. Ekonominis nusikalstamumas reiškiasi įvairiais būdais: įmonių sukčiavimu ir komerciniu nesąžiningumu, pinigų plovimu, mokesčių vengimu, korupcija. Finansinių paslaugų grandinės dažnai naudojamos vykdant neteisėtas operacijas. EESRK kreipiasi į finansų institucijas prašydamas jų suteikti ryžtingą pagalbą kompetentingoms valdžios institucijoms. Kita vertus, šios turėtų pateikti išsamius atsakymus į finansų institucijų gautus pranešimus. Iš tiesų, jeigu pastarosios bus pakankamai informuojamos apie valdžios institucijoms suteiktos informacijos, susijusios su įtartiniais sandoriais, tąsą, jos bus labiau motyvuotos tęsti ir didinti būtinas pastangas.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkė
Anne-Marie SIGMUND

⁽⁶⁾ 2006 m. gegužės 16 d. priimtas Komisijos sprendimas 2006/355/EB, įsteigiantis ekspertų grupę vartotojų judumui banko sąskaitų atžvilgiu iširti (OL L 132, 2006 5 19).